

Åsa Hoffmann
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Telefon 08-508 28 917
asa.hoffmann@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

STOCKHOLMS LÄNS LANDSTINGS ANSÖKAN OM TILLSTÅND TILL VATTENVERKSAMHET I SAMBAND MED ANLÄGGANDE AV BRO ÖVER ULVSUNDASJÖN

Remiss från miljödomstolen, mål nr M 6001-08

Förslag till beslut

1. Tillstyrka att bron över Ulvsunda lokaliseras enligt det sökta alternativet (alternativ 3) under förutsättning att synpunkterna i tjänsteutlåtandet beaktas.
2. Översända beslutet i 15 exemplar till miljödomstolen.

Gunnar Söderholm

Gustaf Landahl

Bakgrund

Stockholms läns landsting genom AB Storstockholms lokaltrafik (SL) planerar för en ny sträcka av tvärbanan kallad Tvärbanan Norr, delen Alvik – Solna station. Tvärbanan Norr syftar huvudsakligen till att vara en snabb och säker tvärförbindelse mellan viktiga omstigningspunkter i Stockholmsregionens halvcentrala band. Tvärbanan Norr ska binda samman olika trafikslag och förbättra omstigningsmöjligheterna mellan tunnelbana, pendeltåg och buss.

Länsstyrelsen har i februari 2008 enligt lagen om byggande av järnväg godkänt miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) till järnvägsplan för Tvärbanan Norr. I järnvägsplanens MKB presenteras den valda linjesträckningen för Tvärbanan Norr och i den linjesträckningen ingår den bro som beskrivs i föreliggande tillståndsansökan.

Stockholms läns landsting söker nu tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kapitlet miljöbalken till anläggande av järnvägsbro över Ulvsundasjön i Stockholms kommun. Stockholms läns landsting vill bygga en bro i 15 brostöd (14 fack) med en totallängd av ca 375 meter över Ulvsundasjön. 6-8 stycken av brostöden bedöms förläggas i vattenområde beroende på vattenståndet. Mellan Alvik och bron över Ulvsundasjön kommer Tväbanan att förläggas i tunnel under Traneberg. Tillstånd till att leda bort vatten i samband med byggandet av tunneln under Traneberg behandlas i en separat tillståndsansökan.

I miljökonsekvensbeskrivningen som hör till tillståndsansökan presenteras det sökta alternativet samt två alternativa brodragningar över Ulvsundasjön (figur 1). Brodragningen är även kopplad till tunneldragningen under Traneberg enligt: alternativ 1) Förstudiealternativet som ger en kort passage över Ulvsundasjön men en längre och kurvigare tunnelsträcka genom Traneberg än övriga förslag, alternativ 2) Mellanalternativet med en rakare sträckning under Traneberg men som inte möjliggör något hållplatsläge, samt alternativ 3) Det sökta alternativet som ger en rakare spårgeometri än de andra förslagen samt möjliggör ett framtida hållplatsläge vid Margretelundsvägen. Bron över Ulvsundasjön blir här längre än vid övriga förslag och 7-9 brostöd kommer att placeras på land. Intrång sker bl.a. i strandvegetationen på Ulvsunda strands norra sida.

Figur 1. Studerade linjesträckningar över Ulvsundasjön och möjligt framtida hållplatsläge vid Margretelundsvägen.

Stockholms läns landsting yrkar att miljödomstolen lämnar tillstånd enligt miljöbalken till att inom vattenområde till fastigheterna Stockholm Ulvsunda 1:1 och 1:4 få anlägga järnvägsbro med gång och cykelbana över Ulvsundasjön och att få utföra muddring och schaktning i anslutning till och inför eller i samband med detta arbete.

Miljödomstolen har i den kungörelse som inkom till miljö- och hälsoskyddsnämnden den 16 februari 2009 angivit att synpunkter på ansökan ska inkomma skriftligen till domstolen senast den 31 mars 2009. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har erhållit uppskov till den 30 april 2009 med att inkomma med ett yttrande.

Förvaltningens synpunkter

Miljöförvaltningen anser att det är positivt att den spårbundna kollektivtrafiken byggs ut för att möta behovet av snabba och effektiva tvärförbindelser i Stockholm. Dessutom är spårbunden kollektivtrafik ett klimatomfattigt bra alternativ till t.ex. bil- eller busstrafik. Utbyggnaden av Tvärbanan kan därmed medverka till en minskning av koldioxidutsläppen och att målen om begränsad klimatpåverkan och frisk luft kan uppfyllas.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är inte tillsynsmyndighet för verksamheter som utgör vattenverksamhet enligt 11 kapitlet miljöbalken. Miljöförvaltningen avstår därför att yttra sig över dessa delar i miljökonsekvensbeskrivningen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är däremot tillsynsmyndighet för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd enligt 9 kapitlet miljöbalken. Nämnden är alltså tillsynsmyndighet för den miljöfarliga verksamhet som byggandet medför och det är viktigt att Stockholms läns landsting samråder med tillsynsmyndigheten i god tid innan verksamheten påbörjas.

Miljöförvaltningen anser att det sökta alternativet medför ett intrång i Ulvsundavikens norra strand – Ulvsunda strand – och att förstudiealternativet (alternativ 1) är att föredra ur denna synvinkel. Strandmiljön i Ulvsunda strand utgör en av de förhållandevis få vegetationsklädda stränderna i staden. Enligt Stockholms grönkarta utgör den dels en värdefull naturmiljö dels ett område som upplevs värdefullt för utevistelse och friluftsliv. Våtmarksmiljöer som den i strandskogen i Ulvsunda strand utgör en ekologiskt viktig biotop av den typ som vi har ont om i Stockholm. Strandmiljön runt Ulvsundasjön utgör spridningszon för t.ex. groddjur samt andra våtmarkslevande växter och djurarter. Här finns även bäver och en bäverhydda som riskerar att störas vid det sökta broalternativet eftersom det gör intrång i den miljö som utgör bäverns livsrum. Stockholms stad ser bävern som en lokalt skyddsvärd art och detta är troligen den enda förekomsten av bäverhydda inom stadens gränser.

Tvärbanan är en snabbspårväg och ska därför å ena sidan ha hög res hastighet och korta restider och å andra sidan ha krav på god tillgänglighet. Av det sökta broalternativet (alternativ 3) följer att både bron och tunneln under Traneberg kan ges en kortare och

rakare sträckning med en bättre spårgeometri. Detta innebär i förlängningen snabbare resor. Det sökta alternativet möjliggör även ett framtida hållplatsläge vid Margretelundsvägen. Miljöförvaltningen anser att ett hållplatsläge i området bör öka tillgänglighet till Tvärbanan både för boende och verksamma. Förvaltningen anser att det är viktigt att underlätta för Stockholmsborna att nyttja kollektiva färdmedel. Efter en avvägning mellan det sökta alternativets intrång i naturmiljön och en framtida ökad tillgänglighet för kollektivtrafiken anser miljöförvaltningen att det sökta alternativet kan tillstyrkas. Miljöförvaltningen anser dock att tillstyrkan endast kan ske om Stockholms läns landsting vidtar lämpliga åtgärder, som t.ex. återplantering av träd, för att minimera konsekvenserna av intrånget i strandmiljön. Samråd om lämpliga åtgärder ska ske med miljöförvaltningen.

Byggandet av Tvärbana norr kan orsaka störningar för såväl människa som miljö. För att det ska bli tydligt för såväl Stockholms läns landsting och dess entreprenörer som för miljö- och hälsoskyddsnämnden vilka krav som gäller för den miljöfarliga verksamheten, kan ett kontrollprogram för miljöfrågor under byggskedet behövas. Sådana kontrollprogram har t.ex. tagits fram av Vägverket och Banverket för byggandet av Norra Länken respektive Citybanan. Dessa kontrollprogram omfattar frågor om luft, vatten, kemikalier, markföroreningar och kommunikation med närboende. Det är verksamhetsutövaren som i samråd med tillsynsmyndigheten tar fram kontrollprogrammet och därefter kan miljö- och hälsoskyddsnämnden förelägga verksamhetsutövaren att följa kontrollprogrammet.

Slut